Aleja Dębów

W dniu 15 maja 2006r. z inicjatywy Społecznego Komitetu Ratowania Starego Koszalina na „starym" cmentarzu poniemieckim posadzonych zostało 25 dębów - dęby sadzili dotychczasowi prezydenci Koszalina bądź żony zmarłych prezydentów, a także duchowni różnych wyznań - na cześć zasłużonych mieszkańców niemieckiego Köslina:

1. **Św. Jan Chrzciciel** - patron miasta, /ur. ok.8r. p.n.e., zm. ok.28r. n.e./ , Żyd, prorok, asceta, krewny Jezusa, ochrzcił Jezusa w Jordanie i wskazał na Niego jako Baranka Bożego, ścięty w Mecheroncie przez Heroda Antypasta

2. **Biskup kamieński Hermann von Gleichen** -/ósmy biskup, lata 1249 - 1287/ , założyciel miasta , w dniu 23.05.1266r. nadał prawa miejskie w klasztorze bukowskim koło Darłowa,

3. **Zakon Cysterek** - sprowadzony w 1278r. przez Bpa Hermanna von Gleichen, i ulokowany w Koszalinie na Wyspie Najświętszej Marii Panny/ ,w dzisiejszym Koszalinie to: - rejon Banku PKO BP SA i budynku Urzędu Miejskiego przy ul. Adama Mickiewicza oraz siedziby Głosu Koszalińskiego/, zakon istniał do 1526r. – na miejscu klasztoru zbudowano Zamek Książęcy,

4. **JohannMicraelius** -/ur.01.09.1597r. w Koszalinie, zm.03.12.1658r. w Szczecinie/, historyk, doskonały znawca języka polskiego, doktor i profesor teologii oraz filozofii, autor Kroniki Pomorskiej,

5. **Książę Pomorski Jan Fryderyk Gryfita** - /ur.27.08.1542r. zm.09.02.1600r./, Biskup kamieński /1556r. - 1574r/ , władca Pomorza od 1560r., jako pierwszy obrał Koszalin jako swoją rezydencję, rozpoczął budowę zamku koszalińskiego w miejscu dawnego gotyckiego klasztoru zakonu cysterek,

6. **Książę Pomorski Kazimierz VII/IX/Gryfita** -/ur.22.03.1557r. zm.10.05.1605r./, Biskup kamieński /1574-1602/, Pan na Darłowie, Bytowie, władca Pomorza, zakończył budowę renesansowego zamku koszalińskiego w roku 1582 - jako oficjalną rezydencję, równocześnie budował drugi zamek 'Kazimierz' koło Koszalina,

7. **Książę Pomorski Franciszek I Gryfita** - /ur. 24.03.1577r. zm.27.11.1620r./, Książę Kaszubski i Wendyjski, Biskup kamieński /1602-1618/, władca bytowski od 1606r., władca szczeciński od 1618r., władca lęborski, rezydował na zamku koszalińskim, w latach 1602-1604 upiększył wnętrza zamkowe, a u podnóża zamku, poza murami urządził piękny ogród,

8. **Książę Pomorski Ulryk Gryfita** - /ur.12.08.1589 zm.31.10.1622r./ Biskup kamieński/ od 1618r./, rezydował na zamku koszalińskim, zbudował zamek szczecinecki, Pan na Szczecinku, Darłowie, Bukowie, ufundował organy do kościoła zamkowego,

9. **Rodzina Schwederów** - od średniowiecza – burmistrzowie, rajcy, żołnierze, duchowni, dyplomaci, fundatorzy, kupcy,

10. **Rodzina Loewe** – od średniowiecza – burmistrzowie, fundatorzy,duchowni, dyplomaci, rajcy, żołnierze, kupcy,

11. **Johann David Wendland** - /ur.24.07.1691r., zm. 1756/ kronikarz koszaliński – autor pierwszej kroniki miasta,

12. **Johann Ernst Benno** -/ur.12.06.1777r.w Karlinie, zm.19.04.1848r. w Koszalinie/, żołnierz, poeta i kronikarz koszalinski, autor drugiej monografii Koszalina wydanej w 1840r.

13. **Christian Wilhelm Haken** -/ ur . 12.07.1723r. zm. 20.10.1791r./, pastor z Jamna, historyk Koszalina i regionu, Autor pierwszej monografii Koszalina na 500-lecie miasta, dziadek /urodzonego w Koszalinie/ Hermana Hakena nadburmistrza Kołobrzegu i Szczecina,

14. **Rudolf Julius Emmanuel Clausius** – /ur. 2.01.1822r. w Koszalinie, zm. 24.08.1888r. w Bonn/, fizyk światowej sławy, współtwórca II zasady termodynamiki,

15. **Ernst August Braun** – /ur.27.06.1783r.w Karlinie, zm.19.09.1859r. w Koszalinie/,burmistrz Koszalina z lat 1816 do1859, jednocześnie prezydent policji, twórca nowoczesnego miasta, budowniczy/m.in.nowego cmentarza przy ul.Młyńskiej w 1819r./,doskonały administrator i organizator, w 1807r. nie podpisał 'lojalki' okupującym Koszalin Francuzom,

16. **Ludwig Karkutsch** /ur.21.11.1813r. w Koszalinie,zm.26.09.1891r. w Szczecinie/, - kupiec i działacz społeczny- fundator m.in.budynku przy ul.Krakusa i Wandy zajmowanego dziś przez Policję,

17. **Hans Grade** - / ur.17.05.1879r. w Koszalinie, zm. 27.10.1946r. w Borkheide/, pionier lotnictwa niemieckiego - w 1908r. odbył jako pierwszy w Niemczech lot samolotem, twórca niemieckiej poczty lotniczej, twórca szkolnictwa pilotażu,

18. **Rodzina Hendessów** - wydawcy i drukarze od 1816r.,/drukarnia wybudowana przez nich stoi do dziś przy ul. Wł.Andersa/,

19. **Friedrich Schlutius** - /ur.20.04.1789r. w Nowogardzie, zm. 26.01.1855r. w Koszalinie/, kupiec i przedsiębiorca, zbudował wielką papiernię w 1833r. przy dzisiejszej ul. Batalionów Chłopskich/,

20. **Rodzina Borchardtów** - Żydzi - kupcy/tekstylia, skóry, galanteria/ i twórcy koszalińskich manufaktur,

21. **Bertha von Massow** - przełożona Zakonu Diakonis Salem, w 1908r. rozpoczęła starania o lokalizację budowy szpitala w Koszalinie, szpital wybudowała w 1913r., rozbudowywała go systematycznie, usługi lecznicze szpitala znane były w Prowincji z wysokiego poziomu, zamordowana przez Rosjan w dniu 6 kwietnia 1945r., pochowana na „starym" cmentarzu przy ulicy Młyńskiej/dziś park/,

22. **Friedrich Onnasch /ojciec/** -/ur.8.10.1881r. w Studźcach koło Chodzieży/, - koszaliński duchowny protestancki, zwierzchnik koszalińskiego Kościoła, przywódca ruchu antynazistowskiego na Pomorzu, przyjaciel Dietricha Bonhoefera,szykanowany przez władze hitlerowskie i w rezultacie wypędzony w 1940r. z Pomorza - osiedlił się w Barlinku, po zajęciu miasta przez Armię Czerwoną zastrzelony przez Rosjan w dniu 17 lutego 1945r. ,pochowany na tamtejszym cmentarzu ewangelickim /dziś park/.

23. **Friedrich Onnasch /syn/** - duchowny protestancki, uczestnik ruchu antynazistowskiego, zastrzelony przez Rosjan w dniu 4 marca 1945r., pochowany w pobliżu swojego domu w ogrodzie przy dzisiejszej ul.J.Matejki 3/,

24. **August Friedrich Bernhard von Gerlach - Parsow** – /ur.28.08.1837r. zm. 27.09.1906r. / landrat powiatu koszalińskiego - Honorowy Obywatel Koszalina, budowniczy szos w regionie, organizator szkolnictwa rolniczego, założyciel browaru koszalińskiego/1873r./,

25. **Dr Isaac Moser** – /ur.1819, zm. 27.08.1878r. w Koszalinie /- lekarz, filantrop, nazywany „lekarzem ubogich",

26. **Friedrich Wilhelm Strahl** - /ur.10.12.1848r.zm.02.1931r./ kupiec, inicjator wielu inwestycji miejskich, przewodniczący Rady Miejskiej- Honorowy Obywatel Koszalina,

Dęby Pamięci dla Zasłużonych Koszalinian po 1945r.

1. **Papież - Jan Paweł II** - **Honorowy Obywatel Koszalina** - uczczono Ojca Świętego w 'Tygodniu Papieskim' położeniem kamienia pamiątkowego przy posadzonym w dniu 15.10.2008 najokazalszym dębie, Dąb i obelisk poświęcił Ks.dziekan Ryszard Łopaciuk,

2. **Kardynał Ignacy Jeż - Honorowy Obywatel Koszalina** - I Ordynariusz nowo utworzonej Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej /od 1972r./, Kawaler Orderu Uśmiechu. Dąb pamięci posadzony w dniu 30.06.2008r.

Opracował Śp. Józef Maciej Sprutta - były Prezes Stowarzyszenia Przyjaciół Koszalina - www.przyjaciele.koszalin.pl

---

Adres źródłowy: https://www.koszalin.pl/pl/page/aleja-debow